

Werkplan Forum Standaardisatie 2010

Auteur

Marian Barendrecht

Documentnummer

Versie

0.1

Status

Concept

Datum

Den Haag, 6 oktober 2009

Documentbeheer

Documenthistorie

Datum	Versie	Auteur	Opmerkingen
021009	0.1	MB	

Goedkeuring

Datum	Versie	Goedgekeurd door	Opmerkingen

Gerelateerde documenten

- [Verwijzing naar een gerelateerd document]
- [Verwijzing naar een gerelateerd document]

Inhoud

1. Algemeen

1.1	Inleiding	4
1.2	Doel in 2010	4
1.3	Mijlpalen in 2010	4

2. Onderwerpen 2010

2.1	Standaard open	5
2.2	Semantiek	6
2.3	Internationaal	8
2.4	Governance	9
2.5	Dienstverleningsconcepten	10
2.6	Authenticatie en autorisatie	11
2.7	e-Dossiers en verwijzindexen	13
2.8	Communicatie	14

3. Secretariaat 15

4. Kalender

4.1	Forumvergaderingen	16
4.2	Collegevergaderingen	16

1. Algemeen

1.1 Inleiding

In 2009 hebben een vijftal onderwerpen van de interoperabiliteitsagenda de werkzaamheden van het Forum bepaald. De onderwerpen financieringsarrangementen en omgaan met gegevens zijn in 2009 niet opgepakt en zullen ook in 2010 niet tot de primaire taak van het Forum behoren.

In 2010 zal worden voortgebouwd op de resultaten in 2009. Bovendien ziet het Forum voor zichzelf een rol rondom de samenhang en interoperabiliteit op het gebied van elektronische dossiers. In dit werkplan wordt daartoe een voorstel gedaan. Daarnaast bereiken het Forum van diverse kanten, o.a. van het College zelf, verzoeken om meer in te zetten op adoptie en implementatie. Het Forum stelt zich ten doel bij de in 2010 te behandelen onderwerpen het governance vraagstuk zoveel mogelijk te betrekken en aandacht te hebben voor adoptie en implementatie.

1.2 Doel in 2010

Eind 2010 is elk advies ten aanzien van toe te passen standaarden voorzien van een advies over stappen te nemen bij adoptie en implementatie.

1.3 Mijlpalen in 2010

Mei 2010:	Collegevergadering
November 2010:	Collegevergadering
Najaar 2010:	Publicatie
Najaar 2010:	Studiemiddag

2. Onderwerpen 2010

2.1 Standaard open

Linksom of rechtsom, de overheid ontkomt niet aan standaardisatie. Daarbij geldt als norm: overheden communiceren waar mogelijk met behulp van open standaarden. Voor open standaarden die interoperabiliteit en leveranciersafhankelijkheid vergroten is een lijst gekomen waar “pas toe of leg uit” voor geldt. Standaarden die al een de facto standaard zijn komen op een lijst met veelgebruikte standaarden, deze dient ter referentie, hiervoor geldt geen “pas toe of leg uit.”

In 2010 zullen beide lijsten verder beheerd en aangevuld worden. In 2010 zal daarnaast extra aandacht zijn voor de ontsluiting van de lijsten, toevoeging van een lijst met standaarden in wet en regelgeving, participatie bij het selectieproces en de adoptie van de standaarden.

2.1.1 Doel voor 2010

- Goed beheerde lijsten (pas toe of leg uit, veelgebruikt, wettelijk) met standaarden
- Grotere bekendheid van de doelgroep met het lijsten en grotere participatie in het selectieproces (aanmeldingen, expertgroepen, consultatie)
- Toegenomen adoptie van standaarden op de lijsten (zie governance)

2.1.2 Resultaat voor 2010

1. In procedure genomen standaarden en verwerkte wijzigingsverzoeken.
2.
 - a. Toegankelijker lijsten en procedure (beter ontsloten) voor de doelgroep
 - b. Hechtere relatie met de doelgroepen
3.
 - a. Inzichtelijk wat de mate van adoptie is per standaard (monitor)
 - b. Per standaard duidelijkheid over waar implementatiehulp gekregen kan worden
 - c. Adoptie-instrument maken en uitproberen

2.1.3 Planning

1. Hele jaar door, twee keer openbare consultatie, twee keer opname op de lijsten.
2.
 - a. Betere ontsluiting: Q1
 - b. Hechtere relatie: Q2 afspraken gemaakt hierover
3.
 - a. Monitor: Q1
 - b. Implementatie info: hele jaar
 - c. Adoptie instrument: Q1
Uitproberen adoptie instrument: Q2-Q4

2.2 Semantiek

Het grote belang van semantische interoperabiliteit vindt steeds meer erkenning. Het Forum heeft het thema al in 2008 op haar agenda gezet en in 2009 een onderzoek laten doen naar de meerwaarde van contextuele verbijzondering. Het onderzoek zoomt in op knelpunten, gevolgen en oplossingsrichting op e-overheidsschaal. Dat is natuurlijk bij uitstek de schaal waarop de Forum-focus ligt. En: hoe groter de schaal hoe meer semantische standaardisatie gaat over het erkennen van (bestaande) variëteit in plaats van over uniformeren van definities.

2.2.1 Doel voor 2010

In 2010 wordt gezocht naar verbreding van zowel de toepassing als de (kennis over) de principes van contextuele verbijzondering.

De resultaten van de eind 2009 uitgevoerde praktijkcasussen (i.h.k.v. RNI & Harmonisering werkgeversadministratie) zullen nadrukkelijk als hefboom worden ingezet.

Strategie is het volgen van de weg van geleidelijkheid. Benadrukken c.q. aantonen welke meerwaarde contextuele verbijzondering aanvullend kan hebben (niet a priori versterking van de bestaande praktijken).

2.2.2 Resultaat voor 2010

1. Communicatie over de methodiek van contextuele verbijzonderingen de bereikte resultaten > m.n. de samenhang & overzicht die geboden wordt.
2. Meer praktijkcasussen > bij voorkeur in aanpalende domeinen van reeds gemodelleerde terreinen, om zo ook de meerwaarde op grote(re) schaal aan te tonen. Ook aansluiting zoeken bij bedrijven-problematiek (EZ/Wientjes).
3. Randvoorwaarden nodig voor bredere toepassing verbeteren, b.v. verspreiding en borging van modelleerkennis, presentatie- en beheeraspecten.

2.2.3 Planning

1. Communicatie:
 - Verspreiding 'publiekssamenvatting' (Ned. & Engels): Q1
 - Verspreiding 'Semantiek voor bestuurders': Q1
 - Waar mogelijk presentaties e.d.: Q1 t/m Q4
2. Praktijkcasussen, m.n.:
 - uitbreiding modelleringen in aansluiting op RNI & Loonaangifteketen > onderzoek opties en go/ no go: Q1
 - modellering rondom voor bedrijven relevante definities > in verlengde van Advies Wientjes, in samenspraak met EZ > onderzoek opties en go/ no go: Q1

3. Organiseren/ borgen randvoorwaarden voor verdere verbreiding 'contextuele verbijzondering':
- verbreding modelleerkennis/kunde (> workshopachtige kennisoverdracht/ training on the job bij belanghebbende partijen/...): aansluitend bij activiteiten Ad 2. en evt,. community-activiteiten
 - presentatie & beheer: ondersteuning oprichting community: Q3 – Q4

2.3 Internationaal

Forum en College hebben gezien het instellingsbesluit een coördinerende taak op het gebied van standaardisatie internationaal. In 2009 is een begin gemaakt van de invulling van deze taak.

In 2009 is een verkenning gemaakt van activiteiten die spelen op internationaal niveau m.b.t. interoperabiliteit en standaardisatie. Hierbij is redelijk diep ingegaan op de Europese activiteiten (via de EU monitor van het HEC) en een oppervlakkige verkenning van wat er breder internationaal speelt. Tevens is een begin gemaakt van de opbouw van een internationaal netwerk.

2.3.1 Doel voor 2010

In 2010 worden de volgende zaken bereikt:

- Verdieping en actualisering van kennis over wat internationaal speelt op het gebied van standaardisatie en interoperabiliteit
- Inzicht hoe vanuit NL het beste met de activiteiten op dit gebied kan worden omgegaan.
- Goede participatie in expertgroepen Brussel

2.3.2 Resultaat voor 2010

1.
 - a. Nieuw rapport Europa verkend en rapport Internationaal verkend of ed
 - b. Internationaal netwerk
 - c. Breder interoperabiliteitsoverleg
2.
 - a. Opvolging van (een gedeelte van) de adviezen uit het rapport Europa verkend
 - b. Breder interoperabiliteitsoverleg
3. Vertegenwoordiging van de NL inbreng in de expertgroepen CAMSS, SEMIC en eventueel NIFO, afgestemd in interoperabiliteitsoverleg

2.3.3 Planning

1.
 - a. November nieuw rapport
 - b. Doorlopend
 - c. Q1
2.
 - a. Adviezen nog onbekend
3. Bij interoperabiliteitsoverleggen

2.4 Governance

Governance van interoperabiliteit houdt in sturen op en verantwoording over effectieve toepassing van standaarden en gestandaardiseerde voorzieningen.

Belangrijke vragen op dit dossier zijn onder meer:

- Wat zijn kritische succesfactoren voor de implementatie van standaarden en gestandaardiseerde voorzieningen?
- Hoe kan het Kabinet het gedrag van individuele overheidsorganisaties effectief beïnvloeden?
- Hoe kan het Kabinet naleving van afspraken met betrekking tot interoperabiliteit het beste borgen?
- Hoe gaan overheidsorganisaties over voortgang rapporteren en aan wie?

2.4.1 Doel voor 2010

Een helder advies over de besturing van interoperabiliteit, met focus op het sturen op de adoptie van open standaarden.

2.4.2 Resultaat voor 2010

1. Inventarisatie adoptiestrategieën elders in Europa
2. Evaluatie feitelijke adoptie viertal standaarden
3. Een monitor voor het meten van de toepassing van open standaarden
4. business cases voor de adoptie van standaarden
5. model en pilot voor inrichten community
6. publicatie over selectie besturingsmix
7. studiemiddag governance

2.4.3 Planning

1. Inventarisatie: Q2
2. Evaluatie: Q2
3. Monitor: Q3
4. Business case: Q3
5. Model en pilot communicat: Q3
6. Publicatie: Q3
7. Studiemiddag: Q4

2.5 Dienstverleningsconcepten

Het Forum heeft het onderwerp dienstverleningsconcepten in 2008 op haar agenda gezet. In 2009 zijn geen substantiële stappen gezet die leiden tot een gedeeld probleem-besef. Daarmee ligt er nog geen leidraad voor het komende jaar waarlangs activiteiten ontwikkeld kunnen worden.

2.5.1 Doel voor 2010

Gedeeld beeld over problematiek/ knelpunten.

Daarbij aansluitend: activiteiten om deze problematiek te specificeren/ analyseren en/of aan te pakken.

2.5.2 Resultaat voor 2010

Notitie Joop van Lunteren waarmee draagvlak, primair van in het Forum, voor het thema ontstaat.

2.5.3 Planning

Helderheid aanpak (hoe en wat) in Q1

2.6 Authenticatie en autorisatie

In 2009 heeft het Forum besloten om dit onderwerp alleen kritisch te volgen, aangezien BZK en EZ op dit onderwerp al actief zijn. Het Forum staat uiteraard vrij om te adviseren op zaken die specifiek aan standaardisatie raken.

Op dit onderwerp gaat het om de volgende ontwikkelingen die al opgepakt worden:

- Programma eHerkenning, afsprakenstelsel over identificatie, authenticatie en autorisatie voor bedrijven met gebruik van marktmiddelen, door EZ en ICTU
- Grensoverstijgende erkenning van nationale authenticatie oplossingen, BZK en GBO participeren in het Europese project STORK dat zich hiermee bezighoudt.
- GMV (Gemeenschappelijke Machtiging- en Vertegenwoordigings-voorziening), burgers en bedrijven mogelijk te maken om op een uniforme wijze hun vertegenwoordiging digitaal te regelen, door ICTU.
- Doorontwikkeling van DigiD, door GBO.

Er zijn ook een aantal uitdagingen die nog niet concreet lijken te worden opgepakt:

- ontbreken standaard voor inschaling van organisatieprocessen naar risico. Nu gebruikt elke organisatie zijn eigen methode om de benodigde hoogte van authenticatie in te schatten.
- ontbreken van een standaard voor de inschaling van verschillende authenticatiemiddelen in NL. Er is een objectieve manier/standaard nodig om de middelen in te delen.
- verschil tussen sectorale oplossingen, zorg anders dan onderwijs?
- geen hoogste beveiligingsniveau authenticatie (wel opgepakt door RDW, maar BZK?). Risico dat je zowel in het buitenland als binnenland bepaalde diensten niet online kan afnemen.

2.6.1 Doel voor 2010

In 2010 worden de volgende zaken bereikt:

- Inzicht in voortgang van dossiers eHerkenning, STORK, DigiD en GMV
- Adviezen over vastgelopen/niet opgepakte punten

2.6.2 Resultaat voor 2010

1. Voortgangsnotities bij elke Forum vergadering over de lopende dossiers
2.
 - a. Advies over of en zo ja welke standaard gebruikt moet worden voor de inschaling van de risico's van de processen door overheidsorganisaties
 - b1. Advies over de indeling uit het STORK project, moet deze gevolgd worden?
 - b.2 Bij keuze voor de STORK indeling, inschaling van beschikbare authenticatiemiddelen in NL op deze standaard. Hierbij kan ook gekeken worden naar de verschillen in middelen tussen de sectoren.

2.6.3 Planning

- 2.
 - a. Advies m.b.t. inschaling: Q3
 - b1. Advies indeling STORK: Q2
 - b2. Inschaling: Q4

2.7 E-dossiers en verwijfsindexen

Op verschillende plaatsen worden elektronische dossiers en verwijfsindexen gemaakt en bijgehouden of zijn in voorbereiding: Verwijfsindexen risicojongeren, Verwijfsindexen in het onderwijs, het Digitaal Klant Dossier, E-kinddossier, E-patiëntdossiers.

De samenhang en interoperabiliteit tussen deze dossiers en indexen lijkt niet gegarandeerd, wat de nodige kosten en risico's met zich mee brengt. Alleen al voor de verwijfsindex jongeren is het zo dat de verschillende gekozen formaten ervoor kunnen zorgen dat het 1.2 miljoen kost om twee verschillende indexen op elkaar aan te sluiten.¹

Gezien het gedeeltelijk sectoraal overstijgende karakter van de dossiers en indexen en het belang van standaardisatie hierin is dit een potentieel onderwerp voor het Forum.

2.7.1 Doel voor 2010

In 2010 worden de volgende zaken bereikt:

- Inzicht in de gezamenlijk standaardisatie problematiek van de e-dossiers en verwijfsindexen in NL.
- Inzicht hoe het Forum hierbij kan helpen.

2.7.2 Resultaat voor 2010

Advies over hoe standaardisatie kan helpen bij de e-dossiers en verwijfsindexen en welke open standaarden hiervoor gebruikt dienen te worden.

2.7.3 Planning

Advies: Q3

¹ Bron: A. Reerink, *Kinderen van de verwijfsmachine*, NRC Handelsblad 12 september 2009

2.8 Communicatie

Om de zichtbaarheid en de herkenbaarheid van Forum en College te vergroten is in 2009 een communicatieplan opgesteld. In dat plan zijn een aantal voorstellen voor te nemen acties geformuleerd. In 2009 is een begin gemaakt met de uitvoering daarvan.

2.8.1 Doel voor 2010

In 2009 zijn stappen gezet om de volgende items te verbeteren:

- naamsbekendheid
- vindbaarheid
- leesbaarheid adviezen
- bruikbaarheid adviezen

Communicatie is echter een doorlopend proces en bovengenoemde punten zullen dus ook in 2010 de aandacht houden.

2.8.2 Resultaat voor 2010

Ervan uitgaand dat de (1e versie van de) factsheet (NL + Eng), website incl. landkaart en de voorgenomen 3 à 4 publicaties in nieuwsbrieven van VNG en/of IPO voor eind 2009 zijn gerealiseerd kan overwogen worden voor 2010 de volgende zaken op te pakken:

1. publicatie(s)
2. verdere verbetering format College-adviezen
3. follow-up vastgestelde college-adviezen
4. in positie brengen boegbeeld

Bovendien zullen zowel de website als de updates van de factsheets in 2010 punt van aandacht blijven.

2.8.3 Planning

1. Publicatie: Q2/Q3

Rest: permanent

3. Secretariaat

De secretariële werkzaamheden van het Bureau Forum Standaardisatie bestaan in 2010 uit de volgende activiteiten:

- Organisatie en voorbereiding zes forumvergaderingen;
- Organisatie en voorbereiding twee collegevergaderingen;
- Werkbezoek Forum. Het Forum heeft in overweging in juni 2010 op Forumreis te gaan;
- Verslag activiteiten Forum en College aan Ministers (voor 1 maart).

4. Kalender 2010

4.1 Forumvergaderingen

In 2010 vergadert het Forum op de volgende data:

10 februari
7 april
16 juni
1 september
13 oktober
15 december

4.2 Collegevergaderingen

In 2010 vergadert het College op de volgende data:

19 mei
17 november